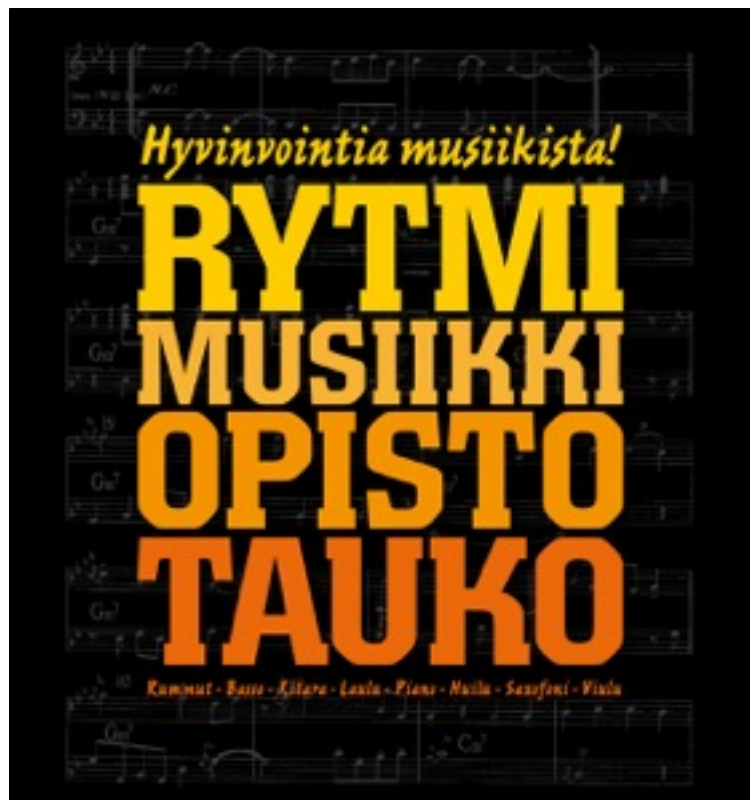


Opetussuunnitelma

Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä / rytmimusiikki

Rytmimusiikkiopisto Tauko



Musiikkikoulu Tauko Oy/
Rytmimusiikkiopisto Tauko

Olarin toimipiste:
Pihatörmä 1 A 2. krs
02240 ESPOO

Karakallion toimipiste:
Kotkatie 4
02620 ESPOO

Hyväksytty: Taukon hallitus 13.4.2018, Espoon opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta: 13.6.2018
Otetaan käyttöön asteittain elokuusta 2018 lähtien.

Sisällysluettelo

Toiminta-ajatus	4
<i>Mikä Rytmimusiikkiopisto Tauko on?</i>	<i>4</i>
Arvot ja oppimiskäsitys	5
<i>Mihin uskomme?</i>	<i>5</i>
Työtavat, oppimisympäristö	6
<i>Miten Rmo Taukon oppimisympäristö ja työskentely rakentuu?</i>	<i>6</i>
Oppilaitoksen toimintakulttuuri	7
<i>Miten Taukossa toimitaan?</i>	<i>7</i>
Opetuksen rakenne ja laajuus.....	8
<i>Miten laajan oppimäärän opintomme muodostuvat?</i>	<i>8</i>
Opetuksen yleiset tavoitteet.....	10
Perusopinnot ja opintokokonaisuudet	10
1. <i>opintokokonaisuus</i>	<i>12</i>
2. <i>opintokokonaisuus</i>	<i>12</i>
3. <i>opintokokonaisuus</i>	<i>12</i>
4. <i>opintokokonaisuus</i>	<i>12</i>
<i>Musiikin hahmottamisen opinnot perusopinnoissa</i>	<i>13</i>
Syventävät opinnot ja opintokokonaisuudet.....	13
1. <i>opintokokonaisuus</i>	<i>14</i>
2. <i>opintokokonaisuus</i>	<i>14</i>
3. <i>opintokokonaisuus</i>	<i>14</i>
<i>Suuntautumisvaihtoehdot ja niiden tavoitteet</i>	<i>15</i>
<i>Aikuisten opetus</i>	<i>17</i>
Oppimisen arviointi.....	18
<i>Arvioinnin kohteet ja kriteerit</i>	<i>18</i>
Oppimäärän yksilöllistäminen	19
Oppilaaksi ottamisen periaatteet.....	19
<i>Kenelle laajan oppimäärän opetusta?</i>	<i>19</i>
Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	20
Toiminnan jatkuva kehittäminen.....	20
<i>Miten pyrimme kehittymään?</i>	<i>20</i>
Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.....	22

Toiminta-ajatus

Mikä Rytmimusiikkiopisto Tauko on?

Rytmimusiikkiopisto Tauko on rytmimusiikkiin suuntautunut musiikkikoulu, jossa toteutetaan musiikin perusopetusta yleisen ja laajan oppimäärän mukaan. Taiteen perusopetuksen laajan ja yleisen oppimäärän mukainen opetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 633/1998 ja asetukseen 813/1998 sekä opetushallituksen vahvistamiin opetussuunnitelmien perusteisiin.

Rytmimusiikkiopisto Taukon toiminta-ajatusta ohjaa käsite “hyvinvointia musiikista”, sisältäen sekä taiteen perusopetuksen yksilön kasvun tukemisen että kestävästä tulevaisuuden rakentamisen tavoitteet. Ryhmämuotoisen opetuksen keskeisenä sisältönä on myös sosiaalisen kasvun tukeminen, ihmisenä kasvaminen instrumentti välineenä.

Toiminta on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille tavoitteena tarjota heille mahdollisuuksia opiskella musiikkia tasolta toiselle pitkäjänteisesti edeten, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetusta tarjotaan myös aikuisille.

Oppilaille kehitetään musiikin perusvalmiuksia tukien samalla elinikäisen musiikkisuhteen, luovan ajattelun, osallisuuden kehittymisen, identiteetin rakentamisen ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Oppimisen ilon ja opiskelumotivaation löytymistä tuetaan huomioimalla oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat.

Rmo Taukossa voi opiskella laajan oppimäärän mukaisesti seuraavia aineita: poikkihuilu, viulu, alttoviulu, saksofoni, klarinetti, kitara, laulu, piano, rummut, sähköbasso ja sähkökitara.

Arvot ja oppimiskäsitys

Mihin uskomme?

Taukon toiminnan perusarvoja ovat inhimillisyys sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kunnioittaminen. Musiikin opetukseen osallistumiseen ja sen kautta sisällön luomiseen elämäänsä on tasavertainen oikeus kaikilla. Myös esimerkiksi niillä, jotka haluavat harrastaa sitä vain kerran viikossa muiden harrastusten lomassa.

Musiikin harrastaminen yhdessä muiden kanssa luo arvoa ja sisältöä ihmisen elämään esikouluikäisestä eläkeläiseen. Harrastuksella rakennetaan, tuetaan ja ylläpidetään ajattelun taitoja ja luovuutta. Sosio-konstruktivistinen oppimiskäsitys jossa oppilas on aktiivinen toimija joka rakentaa tietoaan ja oppimistaan oman kokemuspohjansa ja maailmankuvan ympärille on Taukon opetuksen perusta.

Ryhmä- ja parimuotoisessa opetuksessa oppilas oppii musiikin avulla vuorovaikutustaitoja ja toisten kunnioitusta, arvostamaan itseään sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Kyky ymmärtää musiikkia ja kommunikoida sen avulla antaa eväitä sosiaalisten taitojen kehittymiselle. Musiikkiin taiteenlajina, yhteiskunnallisena ilmiönä ja kulttuurin muotona tutustuminen luo pohjaa kulttuurien väliselle ymmärrykselle ja ohjaa myös pohtimaan elämän arvoja laajemmin.

Ryhmää opettaessaan opettajalla on kaksi tehtävää, pedagoginen ja didaktinen. Hän huolehtii pedagogisesta viihtyvyydestä edesauttamalla oppilaiden yhteenkuuluvuutta ja sosiaalistumisprosesseja sekä turvaa sisällöllisen tavoitteen oman instrumentin tavoitteiden mukaisesti. Pedagoginen suhde mahdollistaa didaktisen suhteen onnistumisen.

Oppiminen on prosessi joka tuottamansa produktin - näkyvässä olevan osaamisen ja taidon - lisäksi tukee oppijan henkistä kasvua ja persoonallisuuden lujittumista sekä luovuuden ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Yksilölliset tarpeet ja mielenkiinnon kohteet huomioiva opetus motivoi ja ohjaa oppijaa keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Rmo Taukon opetuksen kulmakivenä on myönteinen ja oppimista tukevalla tavalla rennon avoin ilmapiiri, jossa oppilaalla on mahdollisuus kykyjensä ja musiikillisen ilmaisunsa tavoitteelliseen ja monipuoliseen kehittämiseen. Musiikkia tutkitaan hyvässä vuorovaikutuksessa opettajan ja muiden oppijoiden kanssa tiedollisena, elämyksellisenä, sosiaalisena ja taidollisena ilmiönä.

Työtavat, oppimisympäristö

Miten Rmo Taukon oppimisympäristö ja työskentely rakentuu?

Oppimisympäristöllä käsitetään laajasti fyysistä, teknologista, sosiaalista, kulttuurista, kognitiivista ja affektiivista ympäristöä, jossa yksilö oppii tai jossa oppimista pyritään aktivoimaan. Näinollen oppimisympäristöön kuuluu

- toimintaa mahdollistavia
 - fyysisiä elementtejä: rakennus, luokka välineinen
 - teknisiä elementtejä: kynä, kumi, oppikirja, liitu- ja tussitaulu, tietokone, cd-soitin, äänentoistolaitteet, verkkopohjainen oppimisalusta jne.
- toimintaa ulkoisesti muokkaavia
 - sosiaalisia elementtejä: ryhmän muut oppilaat, opettajat, vanhemmat, kaverit
 - kulttuurisia elementtejä: koulun vakiintuneet toimintatavat; toimintakulttuuri
- toimintaa sisäisesti muokkaavia
 - kognitiivisia elementtejä: omat tiedot ja taidot
 - affektiivisia elementtejä: motivaatio, tavoitteet, vireys, tunnetila

Rmo Taukossa laajan oppimäärän mukainen opetus perustuu yksilö- ja pariopetukseen. Laajan oppimäärän opintoihin siirrytään pääsääntöisesti yleisestä oppimäärästä niissä ilmenneen motivaation ja harrastuneisuuden kautta oppilaan, hänen perheensä ja opettajansa yhteisellä päätöksellä. Oppilas/oppilaat ja opettaja muodostavat tiimin jolle jokaviikkoisessa opetustilanteessa muodostuu tuttu ja turvallinen oppimisympäristö.

Opetus tapahtuu yksilö- tai pariopetuksena kerran viikossa 30 tai 45 min. kerrallaan. Instrumenttitunnin lisäksi oppilaat osallistuvat viikoittain musiikin hahmotusaineiden (viikottainen 45 minuutin oppitunti) ja yhteismusisoinnin (viikottainen 45 minuutin oppitunti) opetukseen, jotka voidaan toteuttaa yhdistelmänä afroamerikkalaisen musiikin perusteiden (AMP) opinnoissa (viikottainen 90 minuutin oppitunti). Työtapana amp-opinnoissa korostuu yhteistoiminnallisuus, kunnioittava vuorovaikutus ja oman oppimisen reflektointi vertaisarvioinnin avulla. Oppimisprosessi sisältää näin kolme osa-aluetta: oppilaan suhde itseen, suhde muihin ja suhde musiikkiin.

Esiintymiskokemuksen ja -taidon kerryttäminen kuuluu olennaisena osana opetukseen. Säännöllisillä esiintymisillä pohjustetaan osaltaan myös laajan oppimäärän lopputyön mahdollista konserttimuotoisuutta. Opettaja voi muunnella opetusta järjestämällä esim. work shop-tyyppisen viikonlopputapahtuman tai konserttikäynnin oppilaidensa kanssa opetusta kokonaisuutena tukevalla tavalla ja näin korvata yhden opetuskerran lukukaudessa.

Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Miten Taukossa toimitaan?

Valtaosa Taukon oppilaista opiskelee yleisen oppimäärän mukaisesti. Laajan ja yleisen oppimäärän välillä voidaan siirtyä kumpaan suuntaan tahansa. Laajan oppimäärän opintoihin siirrytään pääsääntöisesti yleisestä oppimäärän opinnoista niissä ilmenneen motivaation ja harrastuneisuuden kautta oppilaan, hänen perheensä ja opettajansa yhteisellä päätöksellä. Vanhempien kiinnostus ja tuki lasten harrastusta kohtaan on ensiarvoisen tärkeää tavoitteiden saavuttamisessa.

Taukon toimintatapoihin kuuluvat oppimateriaalin hankintapalvelu ja lukukausien lopussa pidettävä rästitunti. Normaalien opettajan poissaolon korvaavien (tai siirrettyjen) tuntien lisäksi jokainen opettaja pitää lukukauden päätteeksi rästitunnin, joka on ylimääräinen tunti, jolle voivat osallistua ne oppilaat jotka ovat olleet lukukauden aikana poissa joltakin tunnilta tai joille on muuten jäänyt jokin opetettu asia epäselväksi.

Tauko-tiedote on sisäinen informaatiokanava, se ilmestyy neljä kertaa vuodessa sisältäen tärkeimmät oppilaita ja vanhempia koskevat Taukon toiminnan ajankohtaiset asiat. Tiedote löytyy myös Taukon kotisivuilta www.tauko.com Taukolaiset-osion alta. Samassa paikassa on myös kalenteri, johon on kirjattu muun muassa mahdolliset sijaisopettajajärjestelyt, siirretyt tunnit sekä matineoiden ja rästituntien ajankohdat. Kotisivujen lisäksi julkinen informaatiojako tapahtuu Facebook-sivun Rytmimusiikkiopisto Tauko kautta.

Toimintakulttuuriin kuuluu myös uusien opettajien perehdytys ja toisten opettajien opetustapaan tutustuminen esimerkiksi tuntia seuraamalla. Samoin koko henkilöstön neljä kertaa vuodessa toistuvat yhteiset kokous- ja koulutuspäivät sekä niiden yhteydessä tai erikseen järjestettävä virkistystoiminta ovat tärkeä osa toimintaa. Koulun johto on näkyvästi paikalla vastaamassa kysymyksiin ja auttamassa tarvittaessa. Sekä opettajien että perheiden lähettämiin sähköposteihin ja puhelinviesteihin vastataan viipymättä toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi.

Matinea- ja pajaviikolla, jota ei lasketa opetusviikoksi, ei pidetä normaaleja tunteja. Matineat ovat pienimuotoisia konsertteja joissa oppilaat saavat esiintymiskokemusta, joissa he ja heidän vanhempansa pääsevät näkemään ja kuulemaan muidenkin taukolaisten musisointia. Viikolla järjestetään lisäksi joka lukukausi vaihtuvia työpajoja, joiden aiheena voi olla esimerkiksi soittimen huolto, sävellys tai vaikka studio- tai kotiäänitystyö.

Jokaisen lukukauden lopussa opettaja kirjoittaa oppilaille lukukausiraportin, johon sisältyy opetuksen keskeisten sisältöjen lisäksi henkilökohtainen, rakentava ja kannustava palaute. Raportin tarkoituksena on antaa kotiin tietoa siitä mihin lukukauden aikana on keskitytty ja mitä on pyritty oppimaan, miten siinä on

onnistuttu ja myös siitä mihin seuraavaksi pyritään. Lukukauden päättää päätöskonsertti, joka pidetään jossakin Espoon kaupungin konserttisaleista.

Toimintakulttuurin läpäisee ajatus ystävällisyydestä ja siitä että toimimme palveluammattissa; palvelemme toimintatavoillamme oppilaita, vanhempia ja yhteiskuntaa ja sitä kautta pyrimme luomaan Taukon toiminta-ajatuksen mukaisesti hyvinvointia musiikista.

Taukon toimintakulttuuriin kuuluu ajassa eläminen ja nopea reagointi muutostarpeisiin esimerkiksi eri instrumenttien oppilasmäärien keskinäisten suhteiden muuttuessa.

Opetuksen rakenne ja laajuus

Miten laajan oppimäärän opintomme muodostuvat?

Laajuus:

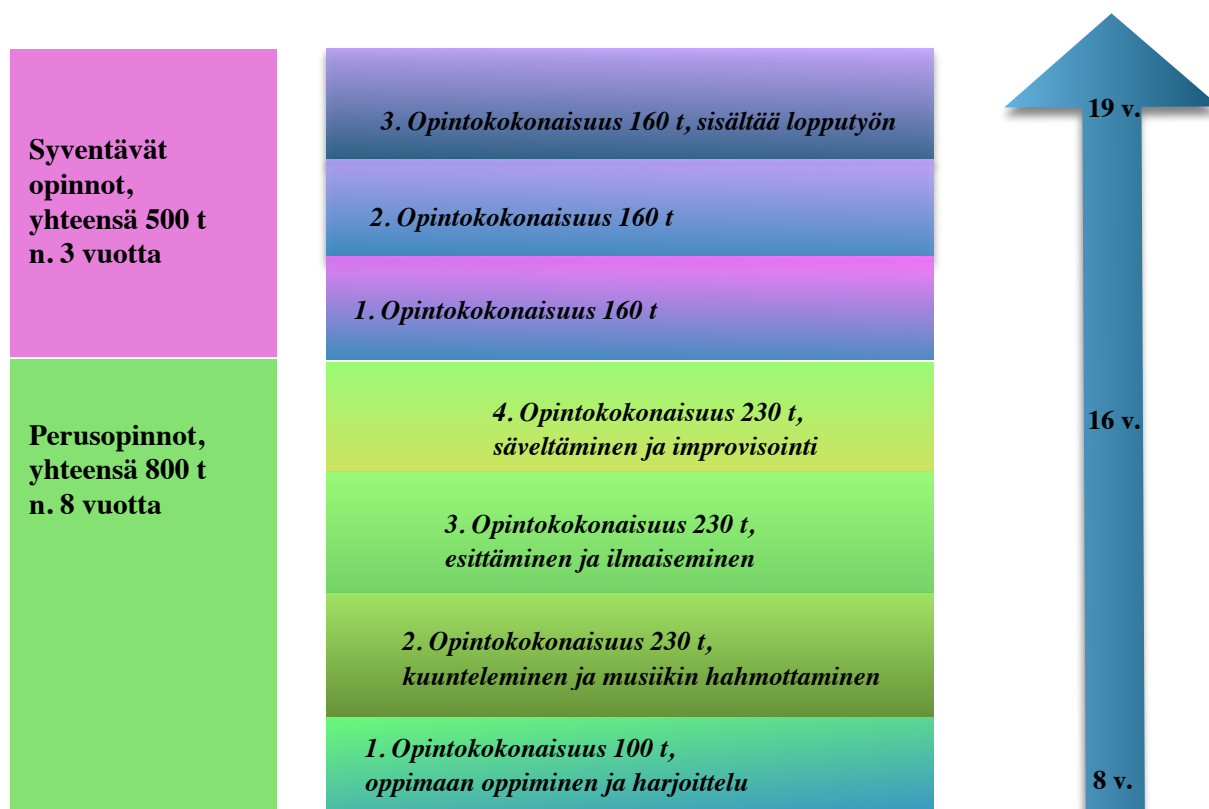
Laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia. Oppimäärä jakautuu perus- ja syventäviin opintoihin, joista perusopetuksen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden perusteena oleva oppitunti on 45 minuutin mittainen.

Taukossa kaikki laajan oppimäärän oppilaat ovat siirtyneet yleisestä oppimäärästä tai heillä on oppilaaksi otettaessa opintoja suoritettuna muissa oppilaitoksissa. Perusopintojen 800:n tunnin mitta määrittyy yleisen oppimäärän tai muualla suoritettujen opintojen hyväksi laskettuun summaan laajan oppimäärän opinnot lisäämällä.

Syventävissä opinnoissa on valittavana kolme suuntautumisvaihtoehtoa: sävellys ja improvisointi, yhtyesoitto sekä digitaalinen ilmaisu. Oppilas valitsee vaihtoehdon oman kiinnostuksensa pohjalta lopputyön suorittamista ajatellen.

Rakenne:

Laaja oppimäärä muodostuu perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Perusopinnot koostuvat neljästä toisiaan seuraavasta opintokokonaisuudesta ja syventävät opinnot kolmesta opintokokonaisuudesta. Syventävien opintojen ensimmäisen opintokokonaisuuden aikana oppilas valitsee suuntautumisvaihtoehdoista yhden (kts. s. 16)



Opetuksen yleiset tavoitteet

Laajan oppimäärän opetuksen keskeinen tavoite on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle, sisältäen myös valmiuksien luomisen opintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla.

Tavoitteena on oppimisen ilon ja opiskelumotivaation edistäminen kannustamalla ja ohjaamalla oppilaat heille itselleen merkityksellisten tapojen kokeilemiseen ja löytämiseen samalla musiikillista osaamistaan kartuttaen. Laajan oppimäärän opinnoissa oppilaat harjoittelevat ja soveltavat musiikin ilmaisukeinoja määrätietoisesti, monipuolisesti ja moniaistisesti. Tavoitteena on tukea oppilaiden omaehtoista musiikin harrastamista ja antaa heille välineitä itsensä ilmaisemiseen musiikin kautta.

Yhtyesoiton tavoitteena on harjaannuttaa nuoria laadukkaaseen musiikin tekemiseen omalla instrumentilla yhdessä muiden kanssa. Opetuksen tavoitteena on yhtäältä kehittää soittamiseen ja musisointiin liittyviä perustaitoja, ja toisaalta kehittää oppilaiden välisiä vuorovaikutustaitoja. Tavoitteena on myös antaa oppilaille kokemuksia sinnikkyuden merkityksestä tavoitteiden saavuttamisessa ja onnistumisen kokemuksia oppimaan oppimisessa. Yhteismusisointi opettaa myös itsesääätelyä tunteiden vaihdellessa ja kasvattaa myötätuntoa muita kohtaan.

Perusopinnot ja opintokokonaisuudet

Laajaan oppimäärään siirrytään oppilaan oman motivaation ja harrastuneisuuden pohjalta hänen itsensä, hänen opettajansa ja vanhempiensa yhteisellä päätöksellä aikaisintaan 8 -vuotiaana. Perusopinnot kehittävät monipuolisesti oppilaan musiikillista osaamista ja luovaa ajattelua.

Tavoitteet:

Perusopintojen tavoitteena on valitun instrumentin tai laulun perustaitojen hankkiminen ja yhteismusisoinnin ja improvisoinnin perustaitojen kehittäminen. Perustaidot tarkoittavat ko. soittimen käsittelyn hallintaa, musiikin merkitsemistapojen tuntemusta ja mielekkään harjoittelutavan ymmärtämistä. Tavoitteena on kehittää oppilaan itsenäistä instrumentin hallintaa. Teknisten taitojen lisäksi tavoitteena on kehittää oppilaiden musiikillisten kokonaisuuksien kuuntelemisen ja hahmottamisen taitoja.

Säännöllisillä esiintymisillä ja niihin harjoittelulla on tavoitteena kehittää esittämisen ja ilmaisemisen taitoja. Oppilaita kannustetaan etsimään itselleen luontevalla tavalla sopivia ilmaisukeinoja. Yhtyesoiton yhteydessä oppilaat harjaantuvat myös improvisointitaidossa ja soitettavan ohjelmiston sovittamisessa. Yhtyesoitto antaa myös mahdollisuuden omien sävellysten kehittämiseen ja esittämiseen sekä taiteidenväliseen yhteistyöhön.

Keskeiset sisällöt:

Keskeisenä sisältönä on valitun instrumentin perustekniikan kehittäminen taitotason mukaiseksi sovitetuilla harjoitteilla ja laaja-alaisella ohjelmistolla. Huomiota kiinnitetään soittotekniikan lisäksi sointivärin ja dynamiikan hallintaan. Opinnoissa tutustutaan erilaisiin musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen. Improvisoinnin ja kuulonvaraisen soiton harjoittelu ovat rytmimusiikin opetuksessa läsnä varhaisesta vaiheesta alkaen.

Laajassa oppimäärässä painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Työtapana laajan oppimäärän instrumenttiopetuksessa on yksilö- tai pariopetus, jossa yksi tai kaksi oppilasta ja opettaja muodostavat yhteistoiminnallisen tiimin. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintoihin kuuluvat yhtyesoitto, musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä musiikin historian tunteen kartuttaminen. Oppilaille varataan mahdollisuus viikoittaiseen omatoimiseen yhteisharjoitteluun yhtyesoiton yhteydessä.

Laskennalliset laajuudet:

Laajan oppimäärän perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia, joka jakautuu neljään opintokokonaisuuteen.

Kokonaisuuksien opetuksellinen sisältö määrittyy instrumenttikohtaisten opetussuunnitelmien pohjalta sekä musiikin hahmotusaineiden opintojen ja yhtyesoiton avulla tasolta toiselle eteneväksi.

Kukin kokonaisuus on laskennallisesti kahden opintovuoden mittainen. Etenemisen edellytykset kokonaisuudesta seuraavaan määritetään opettajan tuntiarvioinnin, vertais- ja itsearvioinnin sekä vierailevien opettajien arvioinnin avulla (ks. luku arviointi). Näin eteneminen voi olla laskennallista kaavaa nopeampaa tai oppilaan henkilökohtaisten tarpeiden tai tilanteen mukaan hitaampaa.

Laajan oppimäärän perusopintojen laskennallinen laajuus, 800 tuntia, jakautuu neljän opintokokonaisuuden kesken. Pääinstrumentin opintojen laskennallinen laajuus on 50 tuntia vuotta kohden. Musiikin hahmotusaineiden ja yhtyesoiton laskennallinen tuntimäärä on yhteensä 65 tuntia opintovuotta kohden. Esiintymiset ja työpajat muodostavat näiden päälle n. 6 laskennallista opintotuntia vuosittain.

1. opintokokonaisuus

Ensimmäisten kahden vuoden aikana opinnoissa keskitytään oman instrumentin alkeis- ja perustaitojen kehittämiseen.

Painopisteinä opinnoissa ovat instrumentin perustaitojen harjoittelu sekä oppimään ja harjoittelemaan oppiminen. Musiikin hahmotusaineiden alkeita opiskellaan oman instrumentin yhteydessä. Kokonaisuuden laskennallinen laajuus on 100 tuntia, 50 tuntia vuotta kohden.

2. opintokokonaisuus

Instrumenttitaitojen kehittäminen jatkuu koko perusopintojen ajan. Toisen opintokokonaisuuden yhteydessä opintoihin tulee mukaan toinen ja kolmas viikkotunti hahmotusaineiden opintojen ja yhtyesoiton muodossa. Nämä voidaan toteuttaa erillisinä tai yhdistettyinä AMP-opintoina.

Painopiste toisessa opintokokonaisuudessa on kuuntelun ja musiikin hahmottamisen taitojen kehittäminen. Kokonaisuuden laskennallinen laajuus on 230 tuntia, josta instrumenttiopintojen osuus on 100 tuntia ja hahmotusaineiden sekä yhtyesoiton osuus yhteensä 130 tuntia.

3. opintokokonaisuus

Instrumentin perustaitojen opiskelu, hahmotusaineiden opinnot ja yhtyesoitto jatkuvat tasolta toiselle edeten koko perusopintojen ajan. Kolmannen opintokokonaisuuden painopisteenä on esittäminen ja ilmaisemisen taitojen kehittäminen, jota opinnot kokonaisvaltaisesti tukevat. Kokonaisuuden laskennallinen laajuus on 230 tuntia, josta instrumenttiopintojen osuus on 100 tuntia ja hahmotusaineiden opintojen sekä yhtyesoiton osuus yhteensä 130 tuntia.

4. opintokokonaisuus

Instrumentin perustaitojen opiskelu, hahmotusaineiden opinnot ja yhtyesoitto jatkuvat tasolta toiselle edeten koko perusopintojen ajan. Neljännen opintokokonaisuuden painopisteenä on säveltämiseen ja innoisointiin tutustuminen jota aiemmissa opinnoissa hankitut tiedot ja taidot kokonaisvaltaisesti tukevat. Kokonaisuuden laskennallinen laajuus on 230 tuntia, josta instrumenttiopintojen osuus on 100 tuntia ja hahmotusaineiden opintojen sekä yhtyesoiton osuus yhteensä 130 tuntia.

Musiikin hahmottamisen opinnot perusopinnoissa

Musiikin hahmottamisen opinnot (Muha) alkavat n. 10 vuotiaana toisen opintokokonaisuuden aikana ja muodostuvat viikottaisesta muha-tunnista ja lukukausittain tarjolla olevasta musiikkitieto-työpajoista. Musiikin hahmottamisen opinnoissa käytetään rytmimusiikin työkirjaa Tohtori Toonika. Musiikin hahmottaminen on jaettu kolmeen osa-alueeseen rytmi, melodia ja harmonia joita kaikkia opiskellaan rinnakkain. Säveltapailu- ja transkriptiotehtävät tehdään opettajan ohjauksessa. Musiikkitiedon työpajoihin oppilas osallistuu perusopintojen loppuvaiheessa n. 13 -vuotiaasta alkaen.

Syventävät opinnot ja opintokokonaisuudet

Yhteensä 800 tunnin perusopintojen jälkeen oppilas siirtyy syventäviin opintoihin. Syventävien opintojen ensimmäisen vuoden aikana (1. opintokokonaisuus) oppilas tutustuu suuntautumisvaihtoehtoihin. Seuraavien kahden vuoden aikana (2. ja 3. opintokokonaisuus) oppilas, opettajan tukemana, suunnittelee ja toteuttaa valitsemallaan tavalla laajan oppimäärän lopputyön.

Tavoitteet

Tavoitteena on perusopinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen ja/tai syventäminen edelleen. Oppilas valitsee omien mieltymystensä mukaisesti jatko-opintojen suuntautumisvaihtoehdon. Oman instrumentin soitinopinnot jatkuvat koko syventävien opintojen ajan, tavoitteena on kehittää edelleen perusopinnoissa hankittuja instrumenttikohtaisia soittimen käsittely- ja soittotaitoja. Painotus opinnoissa toteutuu valitun suuntautumisvaihtoehdon mukaisena.

Ihmisenä kasvamisen eli oppilaan sosiaalisen kasvun tavoitteena on että oppilas alkaa nähdä ihmisen toiminnassa syvällisemmän merkityksen. Viikottain toistuva harrastus auttaa hallitsemaan arkea ja hahmottamaan itsensä osana sosiaalista ja yhteiskunnallista kokonaisuutta. Oppilas löytää omia toimivia rooleja ja kyky tunteiden ja empatian ilmaisuun kehittyä.

Laskennalliset laajuudet

Syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Kaikkien kolmen opintokokonaisuuden laajuus on 160 tuntia. Pääinstrumentin ja hahmotusaineiden ja niissä valitun suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti, yhteensä kolmeen viikottaiseen oppituntiin lasketaan lisäksi kotiharjoittelua kaksi laskennallista tuntia viikossa. Näin viikkoon syntyy viisi opintotuntia joka kerrottuna opetusviikkojen määrällä ($16 + 16 = 32$) tekee yhteensä 160 t/opintovuosi. Matineat, konsertit ja pajat muodostavat lisäksi n. 7 laskennallista opintotuntia vuosittain.

1. opintokokonaisuus

Instrumenttitaitojen kehittäminen, hahmotusaineiden opinnot ja yhtyesoitto jatkuvat perusopinnoissa hankittujen tietojen ja taitojen pohjalta tasolta toiselle edeten. Ensimmäisen opintokokonaisuuden aikana oppilas myös tutustuu syventävien opintojen suuntautumisvaihtoehtoihin. Kokonaisuuden laskennallinen laajuus on 160 tuntia.

2. opintokokonaisuus

Instrumenttitaitojen opinnot, hahmotusaineiden opinnot ja yhtyesoitto jatkuvat suuntautumisvaihtoehdon opintojen kanssa ja sen muodoin toisiaan tukien. Valittu suuntautumisvaihtoehto vaikuttaa opintojen kulkuun alla kuvatusti. Kokonaisuuden laskennallinen laajuus on 160 tuntia.

3. opintokokonaisuus

Instrumenttitaitojen opinnot, hahmotusaineiden opinnot ja yhtyesoitto jatkuvat suuntautumisvaihtoehdon mukaisen laajan oppimäärän päättötyön valmistamista tukien. Oppilas valmisteleo ja esittää päättötyönsä sen aiheeseen soveltuvalla tavalla. Kokonaisuuden laskennallinen laajuus on 160 tuntia.

Suuntautumisvaihtoehdot ja niiden tavoitteet

Syventävien opintojen suuntautumisvaihtoehdot ovat sävellys ja improvisointi, yhtyesoitto ja kolmantena digitaalinen ilmaisu.

1. Sävellys ja improvisointi

Tavoitteena on perusopinnoissa hankittuja taitoja syventämällä ja kehittämällä luoda oppilaalle valmiuksia omalla instrumentilla säveltämiseen ja improvisointiin.

Oppilasta kannustetaan toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia sekä säveltämään omaa musiikkia.

Oppilas tutustuu instrumenttinsa käyttötapoihin säveltämisessä ja improvisoinnissa laaja-alaisesti.

Tavoitteena on että oppilas osaa hyödyntää itse tekemäänsä materiaalia luovalla tavalla erilaisissa teoksissa sekä tallennettuna että live-esityksissä. Oppilasta rohkaistaan hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia säveltämisessä, transkriptoinnissa sekä oman soiton ja omien sävellysten tallentamisessa.

2. Yhtyesoitto

Yhtyesoiton tavoitteena on kehittää käytännön muusikon valmiuksia. Oppilas oppii kokonaisvaltaisesti toimimaan yhtyeen jäsenenä.

Tavoitteena on harjaannuttaa oppilasta ottamaan käyttöön instrumenttitaitojaan musiikillisessa kommunikoinnissa muiden kanssa.

Oppilasta ohjataan kuuntelemaan toisia ja ottamaan heidät huomioon. Tavoitteena on oppia ilmaisemaan itseään ja tulkitsemaan musiikkia yhdessä muiden soittajien kanssa. Yhtyesoiton tavoitteena on myös kehittää sosiaalisia valmiuksia, erilaisuuden hyväksymistä sekä harjaannuttaa esiintymistaitoja.

3. Digitaalinen ilmaisu

Digitaalisen ilmaisun tavoitteena on oppilaan kiinnostuksen mukaan kehittää digitaalisen ilmaisun taitoja. Näillä taidoilla tarkoitetaan elektronisen musiikin tekemistä, kuvan ja äänen yhteiskäyttötapoja (vloggaaminen, tubettaminen) ja musiikin luomista eri komponentteja käyttäen. Tavoitteena on, että oppilas oppii erilaisia digitaalisen ilmaisun työtapoja ja tutustuu opintokokonaisuuden aikana lineaarisen musiikin tuottamiseen ja interaktiivisen musiikin muodostumiseen sekä käyttämään itselleen merkityksellisiä ilmaisun tapoja.

Suuntautumisvaihtoehtojen sisällöt:

1. Sävellyksen ja improvisoinnin suuntautumisvaihtoehto toteutetaan viikottaisen opetuksen sisällä, tarvittaessa erityisjärjestelyin.

Opinnoissa tutustutaan oman instrumentin keskeiseen kirjastoon rytmimusiikin eri tyyli- ja lajeissa. Muotojen ja rakenteiden tuntemuksen lisäksi kehitetään oman instrumentin tyylin mukaisen ilmaisun taitoa. Instrumenttiopetuksessa hankittuja taitoja sovelletaan sävellykseen ja improvisointiin. Ohjelmistoon valitaan musiikkia, jonka avulla voidaan harjoittaa kuulonvaraisen ilmaisun ja transkriptoinnin taitoja. Omia sävellyksiä ja improvisointia tallennetaan modernia teknologiaa käyttäen äänitteiksi. Lopputyön aiheena ja toteutustapana sävellyksessä ja improvisoinnissa voi olla esimerkiksi oman musiikin äänitteen tuottaminen tai oman musiikin konsertti. Lopputyö voi olla osin kirjallinenkin, esimerkiksi sävellystyön projektin kuvaus.

2. Yhtyesoiton sisältö rakentuu viikottaisesta bändiharjoituksesta, esiintymisistä ja omasta kotiharjoittelusta. Opetuksessa keskitytään käytännön bändimusiikon taitojen kehittämiseen sisältäen soitettavan materiaalin instrumenttikohtaisen riittävän hallinnan ja kotona harjoittelun.

Instrumentin hallinnalla bändisoitossa tarkoitetaan soittotaidon lisäksi myös kykyä huolehtia oman soittimen vireestä, äänenväristä ja balanssista suhteessa muihin. Yhtyesoitossa opitaan myös sovittamista, real book- tai band sheet-tyyppisistä nuotinnoksista nopealla aikataululla soitettavaksi ohjelmistoksi valmistamista ja omien tai muiden bändin jäsenten ideoiden toteuttamista yhdessä.

Yhtyesoitossa opiskellaan myös äänentoistolaitteiden asianmukaista käyttöä sekä työturvallisuutta sisältäen esimerkiksi oman, muiden ja yleisön kuulon suojaamisen, raskaiden laitteiden siirtämisen ja nostamisen ja sähkölaitteiden käsittelyn.

Bändille tarjotaan mahdollisuutta omatoimiseen harjoittelu-aikaan joka vahvistaa jäsenten välisen luottamuksen syntyä ja edistää paitsi yhteisen pulssin ja balanssin löytymistä myös jäsenten välistä kommunikaatiota ja sosiaalisia taitoja. Sisällöt sovitaan oppilaiden kiinnostuksen kohteiden mukaan niin että soittokappaleet edustavat monipuolisesti musiikin eri tyylejä. Yhtyesoiton lopputyö voi olla esimerkiksi tallennettava konsertti kaikkine järjestelyineen.

3. Digitaalisen ilmaisun suuntautumisvaihtoehto toteutetaan omana viikoittaisena oppituntina, tarvittaessa erityisjärjestelyin. Opinnoissa tutustutaan digitaalisen musiikin teko- ja käyttötapoihin käyttäen hyväksi opinnoissa kertynyttä musiikillista ja instrumenttikohtaista osaamista sekä modernia teknologiaa. Digipajassa tutustutaan sample- ja luuppipohjaiseen musiikin tuottamiseen, musiikkiohjelmointiin ja -syntesointiin, live-luuppaukseen ja livekoodaukseen. Lisäksi tutustutaan tekijänoikeuslainsäädäntöön ja sähköisen materiaalin säilyvyyteen sekä hahmotetaan julkaistujen tietojen ja tiedostojen jakamista ja leviämistä.

Musiikkia luodaan eri tarkoituksiin midi-, sample-, loop- ja synteesipohjaisesti tai niitä avuksi käyttäen. Digitaalisessa ilmaisussa musiikki nähdään useimmiten osana kokonaisuutta, jonka voi muodostaa esimerkiksi kuva ja ääni. Opinnoissa opetellaan digitaalisen ilmaisun käyttötapoja myös modernin median yhteydessä. Digitaalisen ilmaisun loppu työ voi olla esimerkiksi videomuotoinen äänen ja kuvan yhdistelmä tai interaktiivisesti toteutettu konsertti esimerkiksi livekoodauksen avulla.

Musiikin hahmottamisen opinnot syventävissä opinnoissa

Musiikin hahmottamisen opinnot (Muha) muodostuvat viikottaisesta muha-tunnista ja musiikkitieto -työpajoista. Musiikin hahmottamisen opinnoissa käytetään osin itseopiskeluun soveltuvaa rytmimusiikin työkirjaa Tohtori Toonika. Musiikin hahmottaminen on jaettu kolmeen osa-alueeseen rytmi, melodia ja harmonia joita kaikkia opiskellaan rinnakkain. Säveltapailu- ja transkriptiotehtävät tehdään opettajan ohjauksessa.

Lukukausittain tarjolla on yksi musiikkitieto-työpaja. Musiikkitiedon työpajoissa käsitellään musiikin historiaa erityisesti rytmimusiikin näkökulmasta, tutustutaan säveltämiseen ja sovittamiseen sekä syvennytään improvisointiin.

Aikuisten opetus

Taukon laajan oppimäärän kokonaisuus pyritään saamaan valmiiksi 25 ikävuoteen mennessä. Aikuisten opetus noudattaa laajan oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä ottaen huomioon nuorten aikuisten erilaisen tavan ottaa osaa opiskeluun ja kyvyn asettaa itselleen tavoitteita. Opetuksessa korostuu opiskelijan oma-aloitteisuus ja aktiivinen osallistuminen opiskelun suunnitteluun ja arviointiin. Tarvittaessa myönnetään väli vuosi, esim. asepalveluksen vuoksi ja laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tavoitteiden saavuttamiseksi.

Oppimisen arviointi

Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Arvioinnilla on kaksi tehtävää ja sisältöä. Yhtäältä sekä ulkoinen arviointi että itsearviointi ovat työtapa ja työkalu jolla oppilas oppii jäsentämään opintojaan ja saa itsetuntonsa kehittymiseen ja sosiaaliseen kasvuunsa tukea. Toisaalta arvioinnilla käsitetään myös opintojen etenemisen seuranta ja dokumentointi.

Jatkuva arviointi suullisen palautteen muodossa on vuorovaikutteista ja ohjaa oppilaan oppimista monipuolisesti. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan ikä, yksilöllisyys ja aktiivisuus opiskelussa.

Arvioinnin kohteita ovat esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi.

Arvioinnin kriteereitä ovat instrumentin hallinta, sävelpuhtaus, tekninen valmius, instrumenttikohtaiset vaatimukset sekä musiikillisen ajattelun ja ilmaisun valmiudet suhteessa laajan oppimäärän perus- ja syventäville opinnoille asetettuihin tavoitteisiin. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

Numeroarviointia ei käytetä vaan oppilas saa osaamisestaan ja edistymisestään palautetta opettajaltaan jokaisella oppitunnilla. Tiimityöskelyn yhteydessä hän myös oppii muilta opiskelijoilta tottuen samalla arvioimaan omaa oppimistaan suhteessa muihin. Oppilasta ohjataan samalla ottamaan aktiivisesti osaa sekä opintojensa suunnitteluun että niissä etenemisen arviointiin.

Lukukauden lopussa oppilas saa kirjallisen raportin lukukauden aikana läpikäydyistä tiedollisista ja taidollisista sisällöistä ja kootusti kirjallista palautetta edistymisestään.

Dokumentoitava arviointi ja oppimisprosessin seuranta

Lukukauden lopussa oppilas saa omalta opettajaltaan kirjallisen raportin lukukauden aikana läpikäydyistä tiedollisista ja taidollisista sisällöistä ja kootusti kirjallista palautetta edistymisestään. Lisäksi jokaisen lukuvuoden aikana toinen opettaja arvioi sanallisesti oppilaan esiintymisen jossakin matineassa tai konsertissa.

Opintokokonaisuuden täytyessä oman instrumentin toinen opettaja arvioi oppilaan valmistellun esityksen oppilaan omalla tunnilla. Tällöin arvioiva opettaja voi myös pyytää oppilasta esittämään teknisiä valmiuksia kyseisen opintokokonaisuuden tavoitteiden mukaisesti. Arvioiva opettaja kirjaa oppilaan vahvuudet ja kehittämisen kohteet ja antaa eväitä seuraavan opintokokonaisuuden opiskeluun.

Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytysten vaatiessa laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma (Hops), jolloin opettaja osaa ottaa huomioon yksilöllistämisen tarpeen opetuksessa.

Hops laaditaan oppilaan ja vanhempien kanssa keskustellen. Yksilöllistäminen voi olla tarpeen jossakin tietyssä osa-alueessa esim. opetuksen sisältöjen, tavoitteiden tai opiskelun toteuttamistavan kohdalla. Sovitut osa-alueet ja niissä sovitut toimenpiteet kirjataan oppilaskorttiin ja muutetaan tarvittaessa.

Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Kenelle laajan oppimäärän opetusta?

Taukossa laajan oppimäärän oppilaat ovat siirtyneet yleisestä oppimäärästä tai heillä on oppilaaksi otettaessa opintoja suoritettuna muissa oppilaitoksissa.

Laajaan oppimäärään siirrytään oppilaan oman ilmenneen motivaation ja harrastuneisuuden pohjalta hänen itsensä, hänen opettajansa ja vanhempiensa yhteisellä päätöksellä aikaisintaan 8 -vuotiaana.

Erillisiä pääsykokeita laajaan oppimäärään ei ole, edellytyksenä oppilaaksi ottamiselle on yllä mainitun lisäksi tason ja aikataulujen suhteen sopivien tuntien järjestäminen. Mahdolliset muualla suoritettavat opinnot otetaan huomioon opiskelun alkaessa oikeaa tasoa etsiessä.

Oppilaspaikat ovat avoimia kaikille halukkaille Espoon ja lähikuntien asukkaille.

Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Taukon toiminta ja opetus on avointa ja yhteyttä oppilaiden huoltajiin pidetään tärkeänä. Jokaisen lukukauden 10. opetusviikko on avoin tunti-viikko jolloin vanhemmat ovat tervetulleita mukaan tunnille seuraamaan opetusta. Vanhempia myös kannustetaan ottamaan rohkeasti yhteyttä opettajaan tarvittaessa.

Oppilas saa lukuvuoden alussa opinto-oppaan, jossa luetellaan konsertit, projektit ja muut tapahtumat. Lisäksi huoltajille lähetetään sähköpostitse neljä kertaa vuodessa tiedote, jossa on päivitetty tiedot tapahtumista. Jokaisen lukukauden alussa opettaja ja oppilasryhmä tekevät yhdessä ko. kauden toimintasuunnitelman ja kirjaavat siihen tavoitteet ja toiveet opetuksen sisällön suhteen. Oppilas saa toimintasuunnitelman mukaan kotiin, jolloin myös vanhemmat näkevät mitä on suunniteltu opittavan.

Yhteistyöhankkeet muiden toimijoiden kanssa tuovat omalta osaltaan sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja ja oppilaitoksen toimintakulttuuria. Paikallista yhteistyötä tehdään muiden lähialueen taideoppilaitosten kanssa erilaisten projektien ja seminaarien muodossa.

Rmo Taukolla on aktiivinen sidosryhmä-vuorovaikutussuhde Espoon kaupungin opetustoimen ja Musiikkioppilaitosyhdistys Moy ry:n kanssa. Sidosryhmien kanssa tehdään yhteistyötä sekä toiminnan suuntaamisen että sen kehittämisen suhteen.

Toiminnan jatkuva kehittäminen

Miten pyrimme kehittämään?

Toiminnan kehittämisessä voidaan erottaa oppilaitoksen pitkän tähtäimen strategiset suunnitelmat ja niiden tavoitteisiin pyrkiminen sekä koko ajan työn yhteydessä tapahtuva toimintamallien kehittäminen ja soveltaminen opetussuunnitelman suunnassa.

Pitkän tähtäimen visiona Taukon tavoitteena on olla monialaisesti toimiva tunnustettu ja arvostettu rytmimusiikin oppilaitos, jonka yleisen ja laajan oppimäärän mukaisessa opetuksessa pääsee tutustumaan muusikkouden eri osa-alueisiin harrastuksen alkuvaiheesta aina ammattilaitason musiikin tekemiseen asti.

Rmo Taukolla on yli kolmenkymmenen vuoden kokemus rytmimusiikin ja ryhmäopetuksen toteuttamisesta ja kehittämisestä. Näin edellytykset ja tarve pitkäjänteiselle oman toiminnan arvioinnille ja myös sen pidempijaksoisen suunnittelun tarve on hyvin sisäistetty.

Kaikessa kehitystyössä otetaan huomioon inhimillisyytekijät, opetuksen laatu ja toiminnan puitteet. Opetuksen tavoitteista, osa-alueista ja tarjonnan laajentamisesta keskusteleminen ja kehittäminen on jatkuva prosessi. Rytmimusiikin opetuksessa haasteena on pystyä vastaamaan nopeisiinkin kulttuurisiin muutoksiin esimerkiksi sen suhteen, millä tavalla uudet sukupolvet kokevat mielekkääksi musiikkia tutkia ja opiskella. Lasten ja nuorten tarpeiden lisäksi pyrimme ottamaan myös muut ikäluokat huomioon opetustarjonnan kehittämisessä.

Toimintaa muokataan ja kehitetään opettajien, oppilaiden ja vanhempien tarpeet ja toiveet huomioiden. Laajan oppimäärän tiimimuotoinen työskentely on toimintamalli johon ei löydy valmista materiaalia tutkittavaksi, jolloin sisäisissä opettajakoulutuksissa prosessoidaan mallia saadun palautteen perusteella.

Vuodesta 2012 Rmo Tauko on käyttänyt Taiteen perusopetusliiton Virvatuli-itsearviointijärjestelmää jossa itsearviointia tehdään vuosittain vaihtuvien arviointi- ja kehityskohtein. Hallinto ja opettajat osallistuvat aktiivisesti toiminnan vuosittaiseen kehittämiseen ja arvioimiseen. Uusia projekteja ja ideoita kehitettäessä huomioidaan musiikkikasvatuksen uudet haasteet ja muutokset.

Toiminnallista yhteistyötä muiden taideoppilaitosten kanssa ja myös muiden nuorisotoiminnassa mukana olemisesta kiinnostuneiden kanssa tullaan jatkamaan ja kehittämään. Jatkuvan yhteistoiminnan yhtenä muotona on jo aloitettujen bänditapahtumien kehittäminen ja niiden vakiinnuttaminen säännöllisiksi oppilaitosten, nuorisotoimen ja mahdollisten muiden tahojen yhteistoiminnan muodoksi.

Edellä kuvatun kaltaisella toiminnalla Tauko on myös mukana nostamassa rytmimusiikin opetuksen arvostusta ja vakiinnuttamassa sen asemaa suomalaisessa musiikkikulttuurissa.

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Oppilas saa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän *perusopintojen todistuksen* kun hän on suorittanut perusopinnot ja laajan oppimäärän *päättötodistuksen* kun hän on suorittanut sekä perusopinnot että syventävät opinnot.

Perusopintojen todistukseen kirjataan:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
 - opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Espoon kaupungin ja Rmo Taukon välisen yhteistyösopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä jolloin kaupunki on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Päättötodistukseen kirjataan edellisten lisäksi:

- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
 - opintokokonaisuuden nimi ja laajuus sekä valittu suuntautumisvaihtoehto
 - laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio laajasta oppimäärästä ja lopputyöstä

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Oppilaille annetaan pyydettäessä osallistumistodistus siihen astisista opinnoistaan. Todistukseen merkitään opiskeluaika, opinnot, opettaja(t) ja kuvaus opetuksen toteuttamisesta.

